

6 Osobní anamnéza

Otázky lékaře a odpovědi pacienta

Osobní anamnéza (*Text*)

Riziko náhlé srdeční smrti (*Dialog*)

Vyšetření pacienta (*Dialog*)

Abuzus (*Poslech*)

Kazuistika

Test

Gramatika

AUDIO 6.1

Otázky lékaře a odpovědi pacienta

6_1_1 Jaké nemoci jste měl v dětství?

Měl jsem běžné dětské nemoci: příušnice a plané neštovice.

Na nemoci si nevzpomínám, ale léčil jsem se na ortopedii kvůli luxaci kyčle.

6_1_2 Prodělala jste jako dítě nějaké vážné nemoci?

Měla jsem žloutenku.

Když mi bylo deset, měla jsem meningitidu.

6_1_3 Prodělal jste opakovaně nějaké nemoci?

V dětství jsem míval často angínu.

Jako předškolák jsem měl několikrát zánět středního ucha.

6_1_4 Léčil jste se se srdcem?

Ano, našli mi srdeční arytmií. Od té doby beru léky na srdce a chodím na kontroly.

Diagnostikovali mi nedomykavost srdeční chlopně. Mám dvojitý bypass.

6_1_5 Léčila jste se někdy na neurologii?

Ano, v pubertě. Měla jsem silné migrény.

Ne, ale léčím se na revmatologii.

6_1_6 Měla jste nějaké operace?

Byla jsem na operaci slepého střeva.

Byla jsem na hysterektomii.

Byla jsem na onkologické operaci, odstranili mi levý prs.

6_1_7 Měl jste nějaké úrazy?

Zranil jsem se loni na lyžích. Měl jsem otřes mozku a zlomenou nohu.

Měl jsem pracovní úraz. Amputovali mi dva prsty na levé ruce.

6_1_8 Byla jste někdy v nemocnici?

Ano, několikrát. Naposledy po těžkém žlučnickém záchvatu.

Ne, nikdy, toto je moje první hospitalizace.

6_1_9 Kolikrát jste byla hospitalizovaná?

Jsem v nemocnici poprvé.

Byla jsem v porodnici, když se mi narodil syn.

6_1_10 Kdy jste měla poprvé menstruaci?

Když mi bylo čtrnáct.

V patnácti letech.

6_1_11 Kdy jste přestala menstruuovat?

Před dvěma lety.

Když mi bylo 52 let.

6_1_12 Trpíte zažívacími potížemi?

Někdy mám nadýmání a říhám.

Občas mě pálí žáha.

6_1_13 Trpíte nechutenstvím?

Poslední dobou mi nechutná jíst.

Ne, chuť k jídlu mám normální.

6_1_14 Hubnete nebo přibíráte na váze?

Za poslední měsíc jsem zhubla čtyři kila.

Snažím se jíst méně, ale stejně jsem zase ztloustl.

6_1_15 Jakou máte stolici?

Myslím, že normální.

Mám stužkovitou stolici.

Mívám často průjmy.

6_1_16 Pozorujete ve stolici krev nebo hlen?

Ano, někdy mám ve stolici krev.

6_1_17 Máte potíže s močením?

Ne, žádné problémy nemám.

Mám dojem, že v poslední době je proud moči slabší než obvykle.

6_1_18 Berete pravidelně nějaké léky?

Beru léky na vysoký krevní tlak.

Trpím nespavostí, někdy si vezmu lék na spaní.

6_1_19 Kouříte?

Ne, jsem nekuřák.

Kouřil jsem do čtyřiceti, od té doby jsem nekuřák.

Přestala jsem kouřit, když jsem otěhotněla.

6_1_20 Odkdy kouříte a kolik cigaret denně?

Kouřím asi od dvaceti zhruba 10 až 15 cigaret denně.

6_1_21 Pijete alkohol?

Příležitostně si dám pivo nebo sklenku vína.

Nepiju, jsem abstinent.

6_1_22 Kolik piv asi vypijete?

Tak pět až osm denně.

6_1_23 Pijete černou kávu?

Ano, pravidelně.

Ne, piju jen kávu s mlékem.

6_1_24 Pijete instantní nebo tureckou kávu?

Dávám přednost turecké kávě.

6_1_25 Dostala jste někdy krevní transfuzi?

Před výměnou kyčelního kloubu jsem byla na autotransfuzi.

1. Spojte sloupce. Vyberte otázku lékaře.

2. Máte zažívací potíže?	A. Ničeho takového jsem si nevšiml.	1. D
3. Byla jste tady někdy hospitalizovaná?	B. Na revmatologii.	2. F
4. Prodělal jste nějakou vážnou nemoc?	C. Bylo mi asi šestnáct.	3. E
5. Pozorujete ve stolici krev nebo hlen?	D. Někdy mám nadýmání a říhám.	4. A
6. Kde se léčíte?	E. Měl jsem jednu mrtvici.	5. C
7. Kdy jste měla poprvé menstruaci?	F. Byla jsem na dvou operacích kolena.	6. B

2. Spojte sloupce. Vyberte odpověď pacienta.

1. Pijete alkohol?	A. Ne, teď neberu nic.	1. E
2. Měl jste nějaký úraz nebo nehodu?	B. Trochu ano, asi kilo.	2. D
3. Zhubla jste?	C. Normální, jen občas mám zácpu.	3. B
4. Berete nějaké léky?	D. Měl jsem těžký otřes mozku.	4. A
5. Jakou máte stolici?	E. Jen příležitostně, když něco slavíme.	5. C

AUDIO 6_2

Text

Osobní anamnéza

Osobní anamnéza je chronologický výčet chorob, operací, úrazů a jejich komplikací, které pacient prodělal od narození do současnosti. Zvláštní pozornost si zasluhují i tzv. běžné dětské nemoci (zarděnky, příušnice, plané neštovice, spála, záškrta), protože někdy mohou obsahovat cenné vodítko k vysvětlení současného stavu. Také údaje o častých respiračních infekcích, opakovaných angínách nebo infekcích močových cest mají pro vysvětlení aktuálních obtíží a nalezení optimálního řešení nezanedbatelný význam. Data uvádíme formou letopočtu, nikdy nepoužíváme označení *před x lety*. Takto uvedený údaj může s odstupem času vést k omylům a chybám.

V osobní anamnéze jsou uváděny i úrazy a chirurgické výkony. Diagnosticky cenné mohou být i stavy, se kterými se pacient neléčil. Podrobné informace o úrazech, jejich charakteru a četnosti

mohou být vodítkem např. k vyslovení suspekce na poruchu denzity a architektiky kostní tkáně při osteoporóze.

Vyšetřující se při odběru osobní anamnézy cíleně ptá na důležitá prodělaná onemocnění a významné obtíže související s poruchami některých orgánových systémů. V případě kladné odpovědi jsou zjišťovány i informace o způsobu terapie, popř. předešlých způsobech terapie.

Například u kardiovaskulárního a respiračního systému sledujeme zejména výskyt hypertenze, ischemické choroby srdeční, prodělaný infarkt myokardu, prodělanou cévní mozkovou příhodu, bolesti na hrudi, klaudikace, otoky, dušnost, palpitace a kašel. U trávicího systému se ptáme na vředovou chorobu gastroduodena, žlučnickové obtíže, cholecystitidu, biliární koliku, ikterus, infekční hepatitidu, průjem nebo zácpu.

Spojte sloupce.

1. ikterus	A. podezření	1. C
2. palpitace	B. křečové bolesti v lýtkách	2. D
3. cholecystitida	C. žlutavé zbarvení očního bělma	3. E
4. gastroduodenum	D. bušení	4. F
5. klaudikace	E. žlučnickové kameny	5. B
6. suspekce	F. žaludek a dvanáctník	6. A

Doplňte vhodná adjektiva ve správném tvaru.

srdeční	trávicí	prodělaný	kardiovaskulární	osobní	chirurgický	vředový
---------	---------	-----------	------------------	--------	-------------	---------

- U **kardiovaskulárního** systému sledujeme zejména výskyt hypertenze, ischemické choroby srdeční.
- V osobní anamnéze se uvádí i úrazy a **chirurgické** výkony.
- U **trávicího** systému se ptáme na **vředovou** chorobu gastroduodena.
- Zjistili jsme informace o **prodělané** mozkové příhodě.
- Při odběru **osobní** anamnézy nesmíme zapomenout na dětské nemoci.

AUDIO 6_3Dialog

Riziko náhlé srdeční smrti

sportovní lékař, Tomáš Horký (aktivní basketbalista, 22 let)

Lékař: Dobrý den, pane Horký. Dnes s vámi proberu všechny problémy a nemoci srdce, které představují pro sportovce jako jste vy zvýšené riziko.

Pacient: Dobře, pane doktore. Od té doby, co při jednom tréninku zkolaboval můj kamarád, vím, že nejdůležitější je prevence a pravidelné prohlídky.

Lékař: To máte určitě pravdu. Tak začneme: bylo vám někdy mdlo nebo jste měl poruchu vědomí při cvičení?

Pacient: Jednou se mi při tréninku udělalo špatně a omdlel jsem, ale to bylo ještě v pubertě.

Lékař: Měl jste někdy svírání na hrudi, které vám znesnadňovalo sportovní výkon?

Pacient: Ne, to jsem nikdy necítil.

Lékař: Byl jste někdy léčen nebo hospitalizován pro astma?

Pacient: Ne.

Lékař: Nikdy vám nikdo nedoporučil, abyste zanechal sportu kvůli zdravotním problémům?

Pacient: Přímou ne, ale když mi bylo 16, měl jsem velké problémy se zády. Musel jsem začít cvičit speciální protahovací cviky a byl jsem dvakrát v lázních.

Lékař: Máte vysoký krevní tlak?

Pacient: Ne, obvykle nižší, tak 100 na 60.

Lékař: Máte problémy s dýcháním nebo kašlete při nebo po sportovní činnosti?

Pacient: Myslím, že pokud se zadýchám, tak je to úměrné zátěži.

Lékař: Měl jste někdy bolest na hrudi při anebo po cvičení?

Pacient: Nepamatuju se, ale asi ne.

Lékař: Máte nebo měl jste někdy rychlé bušení nebo přeskokování srdce?

Pacient: Stane se mi to, když jsem nervózní před zápasem nebo nějakou zkouškou.

Lékař: Unavíte se při zátěži rychleji než vaši spoluhráči?

Pacient: Ne. Víte, pane doktore, toho bych si určitě všiml. Nestačil bych jim.

Lékař: Měl jste někdy nějaký srdeční problém?

Pacient: Ne, ale bojím se, abych nezdědil anginu pectoris po mém otci.

Lékař: Jak dlouho se s tím váš tatínek léčí?

Pacient: Přesně nevím, co si pamatuju, měl problémy se srdcem.

Přečtěte si dialog a následující tvrzení označte jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N).

1. Tomáš Horký je aktivní sportovec. P/N
2. Nedávno omdlel při tréninku. P/N
3. Když bylo Tomášovi šestnáct, měl problémy se zády. P/N
4. Když je nervózní, cítí bušení srdce. P/N
5. Cítí se víc unavený než jeho spoluhráči. P/N

6. Tomášův tatínek trpí anginou pectoris už dlouho. P/N

Poslouchejte dialog a doplňujte slova do otázek lékaře.

Dnes s vámi proberu všechny problémy a nemoci **srdce**, které představují pro sportovce jako jste vy **zvýšené** riziko.

Bylo vám někdy **mdlo** nebo jste měl **poruchu** vědomí při cvičení?

Měl jste někdy **svírání** na hrudi, které vám znesnadňovalo sportovní výkon?

Byl jste někdy **léčen** nebo **hospitalizován** pro astma?

Nikdy vám nikdo nedoporučil, abyste **zanechal** sportu kvůli zdravotním problémům?

Máte **vysoký** krevní tlak?

Máte problémy s **dýcháním** nebo kašlete při nebo po sportovní činnosti?

Měl jste někdy bolest na **hrudi** při anebo po cvičení?

Máte nebo měl jste někdy rychlé **bušení** nebo **přeskakování** srdce?

Unavíte se při **zátěži** rychleji než vaši spoluhráči?

AUDIO 6_4

Dialog

Praktická lékařka, pacient (40 let)

Lékařka: Prodělal jste někdy v minulosti těžkou virovou infekci, například myokarditidu nebo meningitidu?

Pacient: To ne, zánět mozkových blan jsem nikdy neměl, ale před šesti lety jsem měl mononukleózu.

Lékařka: Jste někde dál sledován?

Pacient: Ano, chodím jednou za rok na jaterní testy.

Lékařka: Máte nějakou alergii?

Pacient: Mám alergii na pyly trav.

Lékařka: Léčíte se na alergologii?

Pacient: Chodím tam jednou za rok na kontrolu. Léky si ale kupuju v lékárně, na jaře obvykle beru Xyzal.

Lékařka: Užíváte nyní nějaké léky?

Pacient: Ne, momentálně ne.

Lékařka: Bral jste soustavně nějaké léky v posledních dvou letech?

Pacient: Nárazově jsem bral léky na bolest a v zimě multivitamíny.

1. Přečtěte si dialog a následující tvrzení označte jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N).

1. Pacient po mononukleóze chodí na kontrolu každý rok. P/N
2. Je alergický na prach. P/N
3. Antihistaminika mu předepisuje lékař. P/N
4. V současné době je bez léků. P/N
5. Někdy bere lék proti bolesti. P/N

2. Doplňte do vět vhodná adverbia.

dál soustavně někdy nikdy nárazově momentálně
--

1. Prodělal jste **někdy** v minulosti těžkou virovou infekci?
2. Jste někde **dál** sledován?
3. Zánět mozkových blan jsem **nikdy** neměl.
4. **Momentálně** neužívám žádné léky.
5. Bral jste **soustavně** nějaké léky?
6. **Nárazově** jsem bral léky na bolest.

AUDIO 6_5

Poslech

Abúzus

Lékařka, pacient (pan Strnad, 55 let)

Lékařka: Pane Strnade, pijete alkohol?

Pacient: Už ne, ale asi před pěti lety jsem s tím měl dost problémy.

Lékařka: Můžete mi to blíže vysvětlit?

Pacient: S manželkou jsme se rozvedli a pak jsem ještě přišel o práci. Víte, paní doktorko, nezvládl jsem to.

Lékařka: Jak dlouho jste byl na alkoholu závislý?

Pacient: Asi rok a půl. Po roce jsem se už cítil dost špatně. Zkusil jsem protialkoholní léčbu, ale

poprvé jsem to nevydržel a zase jsem se napil.

Lékařka: A další pokus byl úspěšný?

Pacient: To už ano. Strávil jsem dva měsíce na oddělení pro léčbu návykových poruch a od té doby jsem abstinent. Našel jsem si novou práci a jsem spokojený.

Lékařka: Pane Strnade, pijete černou kávu?

Pacient: Tu jsem musel dost omezit, nedělala mi dobře na žaludek. Piju jen slabší kávu s mlékem.

Lékařka: Kouříte?

Pacient: Už taky ne. Přestal jsem kouřit před rokem. Začal jsem víc sportovat.

Lékařka: Odkdy jste kouřil?

Pacient: Začal jsem někdy na střední škole.

Lékařka: Takže jste kouřil víc než třicet let.... Berete pravidelně nějaké léky?

Pacient: Teď momentálně ne. Asi rok jsem bral psychofarmaka, měl jsem úzkostné stavy. Ale upravilo se to a na radu lékaře jsem léky vysadil. Zatím je nepotřebuju.

Lékařka: Bral jste někdy nějaké návykové látky?

Pacient: Ne, nikdy jsem to ani nezkusil.

1. Poslouchejte dialog a následující tvrzení označte jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N).

1. Po rozvodu byl pan Strnad nezaměstnaný. P/N
2. Měl problémy s alkoholem méně než rok. P/N
3. Pan Strnad se léčil z alkoholové závislosti dvakrát. P/N
4. Pije jen černou kávu. P/N
5. Pan Strnad už nekouří. P/N
6. Bral léky na psychické problémy. P/N
7. Pan Strnad bral v minulosti návykové látky. P/N

2. Poslouchejte dialog a doplňujte správná slova.

Můžete mi to blíže vysvětlit?

Jak dlouho jste byl na alkoholu závislý?

Strávil jsem dva měsíce na oddělení návykových poruch.

Musel jsem omezit černou kávu, nebylo mi po ní dobře.

Přestal jsem kouřit před rokem.

Kazuistika

Pacient, narozen 8. 5. 1942, přijat na interní kliniku pro 3 hodiny trvající retrosternální bolest

AA: Exantém po penicilinu

OA:

V dětství častější angíny, jinak vážněji nestonal.

Operace: appendektomie v r. 1960, cholecystektomie v r. 1988 pro lithiázu.

Úrazy: autonehoda v r. 1989 s frakturou levé stehenní kosti a osteosyntézou, v bezvědomí nebyl, bez trvalých následků.

Návyky: kuřák 20 cigaret denně, kouřil od 20 do 59 let, kdy prodělal infarkt myokardu a od té doby nekouří. Káva 1x denně, alkohol jen příležitostně.

Ischemická choroba srdeční od r. 1996, kdy prodělal infarkt myokardu spodní stěny (hospitalizován zde), po infarktu se v mezidobí cítil dobře. Při větší námaze trpí dušností. V r. 1996 zjištěn DM II. typu, který je dobře kompenzován pouze dietou.

Zažívací ani močové potíže nemá. Od r. 1996 je léčen pro hypercholesterolemii, tělesná váha je stabilizována (86 kg), chuť k jídlu dobrá, stolice pravidelná, bez patologické příměsi.

Odpovězte na otázky.

Jaké dětské nemoci pacient prodělal?	_____	Časté angíny.
Měl nějaké operace?	_____	Slepé střevo, žlučník.
Měl nějaké úrazy?	_____	Fraktura levé stehenní kosti
Odkdy nekouří?	_____	Od té doby, co prodělal IM.
S čím se léčil?	_____	ICHS, DM 2. typu, vysoká hladina cholesterolu
Kolik váží?	_____	86 kg
Trpí nechutenstvím?	_____	Ne, chuť k jídlu má dobrou.
Jakou má stolici?	_____	Pravidelnou, bez příměsí.

Test

Doplňte do vět vhodná slova.

Pane Nováku, **prodělal jste** někdy v minulosti těžkou virovou infekcí?

Pacientka má **alergii** na pyly trav, ale není **alergická** na žádné léky.

Byl jsem **hospitalizován** na interním oddělení.

Zánět **mozkových** blan jsem neměl.

Spojte sloupce.

1. Léčil jste se se srdečním onemocněním?	A. Ne, ani jsem to nezkusil.	1. C
2. Měla jste nějaké úrazy?	B. Odstranili mi šedý zákal.	2. E
3. Měl jste nějakou operaci?	C. Měl jsem jednu infarkt.	3. B
4. Bral jste někdy návykové látky?	D. Jen příušnice.	4. A
5. Měl jste nějaké dětské nemoci?	E. Zlomil jsem si dvě žebra.	5. D

Spojte části vět.

1. Dětské nemoci mohou obsahovat	A. chronologický výčet chorob, operací a úrazů.	1. C
2. Při odebrání osobní anamnézy	B. abyste zanechal sportu kvůli zdravotním problémům?	2. E
3. Osobní anamnéza je	C. cenné vodítko k vysvětlení současného stavu	3. A
4. Doporučil vám někdo,	D. měl jsem infekční žloutenku.	4. B
5. Když mi bylo deset,	E. se ptáme na prodělané nemoci.	5. D

